

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
(นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้วินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การจัดการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นที่จะรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ยกกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนสร้างเสริมให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาลของระบบการศึกษา ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา และมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านการศึกษาโดยเฉพาะให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูงให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน จึงสมควรมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๓) ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
การจัดการศึกษาบรรลุความมุ่งหมายของการพัฒนาการศึกษาของประเทศ จำเป็นต้องกำหนดให้ครุมี
ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้
ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๒) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
- (๓) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓
- (๔) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒
- (๕) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

และที่แก้ไขเพิ่มเติม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสภาการศึกษา คณะกรรมการสภาการศึกษา สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา และเลขาธิการสภาการศึกษา

บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือที่ขัด
หรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษา” หมายความว่า การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์อย่างเป็นองค์รวม
ทั้งด้านความรู้ สติปัญญา ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะที่ดี เพื่อก่อให้เกิดสมรรถนะ ความเจริญงอกงาม
และการดำรงอยู่ของบุคคล สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพชั้นสูงซึ่งทำหน้าที่หลักในสถานศึกษา
ในการจัดกระบวนการเรียนรู้และเป็นแหล่งความรู้ส่วนหนึ่งของผู้เรียน ตลอดจนเฝ้าอำนวยความสะดวก
และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใฝ่รู้และมีสมรรถนะด้านต่าง ๆ
แต่ไม่หมายความรวมถึงผู้สอนในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า

“ผู้สอน” หมายความว่า ครูและอาจารย์ในสถานศึกษา รวมถึงปราชญ์ชาวบ้าน
หรือผู้ประกอบการที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ซึ่งมีชุดความรู้ชุดประสบการณ์ ที่สามารถถ่ายทอด
บ่มเพาะ ฝึกฝน ส่งเสริม เพื่อพัฒนาผู้เรียน

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา
ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือสนับสนุนการดำเนินการ
จัดการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพชั้นสูงซึ่งทำหน้าที่หัวหน้า
ในสถานศึกษาของรัฐ มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการบริหารสถานศึกษาและเป็นผู้บังคับบัญชาของ
ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาดังกล่าว

“ศึกษานิเทศก์” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพชั้นสูงซึ่งทำหน้าที่นิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ
กระตุ้น ประเมิน ให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกิดความรู้ ความตระหนัก มีทักษะในการบริหารจัดการ การ
จัดการเรียนรู้และวิชาการ รวมทั้งร่วมกับสถานศึกษาสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ติดตาม
ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้
วิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีหน้าที่
และอำนาจหรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

“สถานศึกษาของรัฐ” หมายความว่า สถานศึกษาที่หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นหรือเป็นผู้บริหารจัดการ

“กลุ่มโรงเรียน” หมายความว่า การรวมสถานศึกษาของรัฐระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปเพื่อการบริหารจัดการศึกษา การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาและบุคลากรร่วมกันภายใน
กลุ่มโรงเรียน

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพ
ที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษา ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา และเป็นหลัก
ในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพ
การศึกษา

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้วย

“คณะกรรมการนโยบาย” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

“กระทรวงเจ้าสังกัด” หมายความว่า กระทรวงที่มีหน่วยงานของรัฐจัดการศึกษา หรือจัดให้มีสถานศึกษาขึ้นในสังกัด

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา

มาตรา ๖ การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนา ศักยภาพพลเมืองของประเทศให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจ และตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ มีทักษะ การเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สร้างสรรค์ ที่สอดคล้องและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก มีโอกาสพัฒนาความถนัดของตนให้เกิดความเชี่ยวชาญได้ มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และสังคมโลกได้อย่างผาสุก และสามารถสร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมที่พึงประสงค์ เท่าเทียม และเป็นธรรมได้

มาตรา ๗ การจัดการศึกษาของชาติให้ยึดหลักดังต่อไปนี้

(๑) หลักการพัฒนา ฝึกฝน อบรม และบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ดี ก่อเกิดเป็นสมรรถนะที่นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและการทำงานได้อย่างบูรณาการกัน

(๒) หลักการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๓) หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนของสังคม

(๔) หลักการกระจายอำนาจเพื่อความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และควมมีเสรีภาพทางวิชาการของสถานศึกษา

(๕) หลักธรรมาภิบาลของครู ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาในความรับผิดชอบต่อผู้เรียนและสังคม

(๖) หลักการพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครู ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตวิญญาณของความเป็นครูและทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้

(๗) หลักการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๘ นอกจากการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ แล้ว รัฐต้องส่งเสริมการจัดการศึกษา และจัดให้มีความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และกระตุ้นให้บุคคลทุกช่วงวัย และทุกอาชีพ ใฝ่ใจในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตามอาชีพของตน หรืออาชีพอื่น หรือความรู้อื่นใดที่ตนสนใจ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองหรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความรู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก หรือเกิดความเชี่ยวชาญในความรู้ที่ตนสนใจหรือตามความถนัดของตน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการดำรงชีวิตและประโยชน์ต่อสังคม

หมวด ๒

สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา ๙ บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิด จนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐต้องจัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา ๑๐ ให้รัฐจัดให้มีการจัดการศึกษาแก่บุคคลซึ่งมิได้เข้ารับการศึกษามาให้เหมาะสม ตามช่วงวัย โดยอาจเปลี่ยนแปลงระยะเวลาและเป้าหมายของแต่ละช่วงวัยให้เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยจะจัดการเรียนรู้ที่เน้นเป้าหมายเพื่อการประกอบอาชีพ โดยตรงด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑ บุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการตามวรรคหนึ่ง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบ ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา ๑๒ ให้เป็นหน้าที่หรือสิทธิของรัฐ เอกชน และบุคคลดังต่อไปนี้
ในการจัดการศึกษา

(๑) บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองของตนได้รับการดูแลและพัฒนาจนบรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ และให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแนะนำ ให้ความรู้ สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้การอุดหนุน เพื่อให้เด็กได้อยู่ใกล้ชิดกับบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

(๒) บุพการีหรือผู้ปกครองมีสิทธิจัดการศึกษาให้แก่ผู้สืบสันดานหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองของตนได้ โดยจะจัดโดยลำพังหรือร่วมกันจัดก็ได้

(๓) เอกชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคล มีสิทธิจัดการศึกษา ภายใต้การกำกับ สนับสนุน ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกจากรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้รัฐจัดให้มีเงินอุดหนุนแก่ผู้เรียนให้เพียงพอต่อการเข้ารับการศึกษาได้
ตามที่กฎหมายกำหนด

(๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย และมีหน้าที่จัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้ ในการดำเนินการดังกล่าว หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตหรือพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบ ติดกันหรือใกล้เคียงกันอาจร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตหรือพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวได้

(๕) รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาดังกล่าว

(๖) ผู้บรรลุนิติภาวะ นิติบุคคล และบิดามารดาหรือผู้ปกครองซึ่งมีบุตร หรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองยังอยู่ในวัยเรียนทุกคน มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ อุดหนุน และให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาตามกำลังความสามารถของตน โดยเฉพาะบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ให้มีหน้าที่พัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และพฤติกรรมของผู้เรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของตนด้วย

(๗) ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือมีอุปกรณ์หรือสถานที่ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือ และอำนวยความสะดวกแก่การจัดการศึกษาของผู้มีหน้าที่หรือสิทธิในการจัดการศึกษา

(๘) ให้เอกชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคลมีสิทธิจัดการศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพ ร่วมมือในการฝึกอาชีพ และสนับสนุนทรัพยากร เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และยกระดับผู้เรียนให้เกิดความเชี่ยวชาญ

ความในวรรคหนึ่งไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นใดที่จะจัดการศึกษาในระดับใดตามที่มีกฎหมายกำหนด

มาตรา ๑๓ การจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๒ (๒) ให้กระทำได้เมื่อได้แจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดทราบ แต่การจัดการศึกษานั้น ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์หรือขัดแย้งต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแนะนำ ให้ความรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๒ (๒) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว จะกำหนดให้ต้องขออนุญาตเพื่อดำเนินการใดมิได้ และในการติดต่อระหว่างผู้จัดการศึกษากับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องสามารถติดต่อผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้

ในกรณีที่ปรากฏว่าการจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๒ (๒) มิได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมีอำนาจสั่งให้ผู้จัดการศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือสั่งระงับการจัดการศึกษานั้นได้ แต่ในกรณีที่สั่งระงับการจัดการศึกษา ต้องกำหนดมาตรการรองรับผู้เรียนให้สามารถเรียนต่อ ในสถานศึกษาหรือได้รับการศึกษาด้วยวิธีการอื่นใดที่สมควรด้วย

การอุดหนุนการจัดการศึกษาตามมาตรา ๑๒ (๒) ต้องคำนึงถึงความทัดเทียมกันระหว่างผู้เรียนซึ่งเรียนอยู่ในสถานศึกษากับผู้เรียนซึ่งเรียนตามมาตรา ๑๒ (๒) ด้วย

มาตรา ๑๔ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของรัฐต้องอยู่บนพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) มีความเป็นอิสระในการบริหารสถานศึกษาและการกำหนดวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ โดยต้องอยู่ในความรับผิดชอบและบังคับบัญชาของผู้บริหารสถานศึกษา

(๒) วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดตาม (๑) ต้องกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนในสถานศึกษานั้น วิถีชีวิตของสังคม และพัฒนาการของเทคโนโลยีและของโลก และต้องจัดให้มีระบบการดูแล ติดตาม และช่วยเหลือผู้เรียนให้พัฒนาได้เต็มศักยภาพ

(๓) แนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนและศักยภาพที่ไม่เท่ากันของผู้เรียน และสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันกับแนวทางใหม่ได้

(๔) ในแต่ละสถานศึกษาต้องจัดให้มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนการบริหารจัดการและดำเนินงานอื่นที่มีใช้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ตามจำนวนที่จำเป็นและเหมาะสม ในกรณีที่สถานศึกษาตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน จะมีผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวร่วมกันทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

(๕) ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในแต่ละแห่ง ให้ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษานั้นด้วย

(๖) สถานศึกษาต้องมีทรัพยากรการเรียนรู้อันได้แก่ อุปกรณ์ที่จำเป็น ครู และกำลังคนที่ครบถ้วน ในกรณีจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ร่วมกันได้

(๗) ต้องจัดให้มีระบบการจ่ายค่าตอบแทนพิเศษเพิ่มเติมสำหรับครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาห่างไกล ทุรกันดาร พื้นที่เสี่ยงภัย หรือการปฏิบัติงานที่ยากลำบาก สำหรับครู หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนตาม (๔) บรรดาที่มีภาระเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้กำลังคนร่วมกันตาม (๖) หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้เรียนเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือจากการจัดกระบวนการเรียนรู้

(๘) ต้องจัดให้คนพิการหรือบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดได้รับโอกาสเข้าเรียนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเดียวกับผู้เรียนทั่วไป ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพสูงสุด

ของแต่ละบุคคล โดยจะแยกเป็นสถานศึกษาเฉพาะหรือจัดให้มีระบบพิเศษขึ้นเป็นการเฉพาะ
ในสถานศึกษาก็ได้ แต่ต้องมีเป้าหมายให้ผู้เรียนดังกล่าวสามารถเข้าเรียนร่วมกับผู้เรียนทั่วไป
ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

(๙) ในกรณีที่ไม่สามารถจัดบุคลากรพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาของรัฐใด
จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการศึกษาให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ ได้อย่างมีคุณภาพ
หรือมีเหตุอันสมควรอื่นใดที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด จะรวมสถานศึกษาของรัฐเข้าด้วยกันก็ได้
โดยรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกในการเดินทางและให้ความช่วยเหลือ
ด้านอื่นแก่ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้
ตามความจำเป็นตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

(๑๐) การเลื่อนวิทยฐานะหรือเลื่อนตำแหน่งของครู ให้พิจารณาจากผลการปฏิบัติงาน
ที่สะท้อนพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ และความสามารถในความเป็นครู

(๑๑) ต้องมีมาตรการป้องกันมิให้หน่วยงานของรัฐสั่งการหรือมอบหมายกิจกรรม
หรือโครงการใด ๆ อันจะทำให้ครูไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หลักได้เต็มกำลังความสามารถหรือทำให้ผู้เรียน
ไม่มีเวลาเพียงพอในการเรียน

(๑๒) ต้องมีมาตรการในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของแต่ละ
สถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและสามารถดำเนินการให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖
ได้อย่างสมบูรณ์

ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงเจ้าสังกัดและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการ
ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และเสนอแนะให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวาระหนึ่ง

มาตรา ๑๕ กระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษา
เฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐาน
การศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ (๖) ประชาชน
ซึ่งมีภูมิสำเนาหรือประกอบอาชีพหรือธุรกิจในจังหวัดใด อาจรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล
เพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ เสนอแนะ อุดหนุน หรือให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาในจังหวัดนั้นหรือจังหวัดใกล้เคียงได้

คณะบุคคลตามวาระหนึ่งอาจจัดตั้งเป็นสมาคม สภา กลุ่ม หรือหมู่คณะที่เรียกชื่อ
อย่างอื่นได้

เมื่อมีการรวมตัวกันเป็นคณะบุคคลตามวาระหนึ่งแล้ว ให้คณะบุคคลดังกล่าว
แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้เลขาธิการและหน่วยงานของรัฐ
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทราบ เพื่อให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามสมควร

ในการดำเนินการจัดการศึกษาและการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ
ตามมาตรา ๙๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ
ของคณะบุคคลตามวาระหนึ่งประกอบการพิจารณาด้วย

การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการบริจาคให้แก่สถานศึกษาผ่านทางคณะบุคคลดังกล่าว ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีอากรหรือหักเป็นรายจ่ายตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๗ ในการจัดการศึกษาของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้ารัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจะประหยัดและมีประสิทธิภาพดีกว่าการดำเนินการเอง รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสนับสนุนเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้เรียนหรือสถานศึกษาของเอกชนแทนการจัดการศึกษาเองก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน หรือกระตุ้นให้เกิดการศึกษา เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นสิทธิของเอกชน ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ที่จะจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและการเรียนรู้ รวมตลอดทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจะแยกกันดำเนินการหรือร่วมมือกันก็ได้ และรัฐอาจให้ประโยชน์ทางภาษีอากรหรือประโยชน์อื่นใดแก่เอกชนดังกล่าวได้

หมวด ๓ ระบบการศึกษา

มาตรา ๑๙ การจัดการศึกษามีสองแบบ ดังต่อไปนี้

(๑) การศึกษาในระบบ

(๒) การศึกษาตามอัธยาศัย

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาทั้งสองแบบก็ได้

มาตรา ๒๐ การศึกษาในระบบ ได้แก่ การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษาในระบบตามวรรคหนึ่ง อาจจัดให้ผู้เรียนได้เรียนในลักษณะที่ยืดหยุ่น โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล รวมทั้งเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้มีการจัดการศึกษาในระบบอย่างทั่วถึงเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพทัดเทียมกัน

มาตรา ๒๑ การศึกษาในระบบ มีดังต่อไปนี้

- (๑) การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่
 - (ก) การศึกษาระดับปฐมวัย
 - (ข) การศึกษาระดับประถมศึกษา
 - (ค) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา
 - (ง) การศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- (๒) การศึกษาอุดมศึกษา ได้แก่
 - (ก) การศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 - (ข) การศึกษาระดับอนุปริญญา
 - (ค) การศึกษาระดับปริญญา

มาตรา ๒๒ ให้มีการศึกษาภาคบังคับตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ

มาตรา ๒๓ การศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ การจัดการศึกษาด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้บุคคลเรียนรู้ในเรื่องที่ตนสนใจได้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นวิธีการส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น หรือวิธีการอื่นใด ที่มีใช่เป็นการบังคับ ที่จะเอื้ออำนวยให้บุคคลมีช่องทางในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และสะดวก และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยง่ายโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร สามารถเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างกว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองและเกิดประโยชน์ต่อสังคม

หมวด ๔

หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล

ส่วนที่ ๑

หลักสูตร

มาตรา ๒๔ เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ การจัดทำหลักสูตรต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและความเหมาะสมของสถานศึกษา รวมทั้งต้องมีการเชื่อมโยงกันทุกระดับ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรา ๒๕ ให้สถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผลจัดให้มีหลักสูตรแกนกลางสำหรับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา เพื่อเป็นกรอบและทิศทางสำหรับสถานศึกษาหรือหน่วยงานใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพและมาตรฐานต่อผู้เรียน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้ ต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรทุกหกปี

มาตรา ๒๖ หลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่นให้ผู้เรียนสามารถเลือกหรือเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ได้ตามความถนัดและความพร้อมหรือตามความประสงค์ของผู้เรียน โดยนำหน่วยกิตที่สะสมจากการเรียนในแบบหนึ่งมาต่อยอดการเรียนอีกแบบหนึ่งหรืออีกสาขาหนึ่งได้

มาตรา ๒๗ การจัดหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องเป็นหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตรงกับความถนัดและความสนใจของตนเองและสามารถเปลี่ยนสาขาได้สองครั้งในช่วงปีแรก

มาตรา ๒๘ สถานศึกษาอาจจัดให้มีหลักสูตรของสถานศึกษานั้นเป็นการเฉพาะได้ หรืออาจร่วมกับสถานศึกษาอื่น ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษานั้นได้ แต่หลักสูตรดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร การไม่ให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุแสดงได้ว่าหลักสูตรนั้นไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ ได้ หรือจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อการศึกษาของผู้เรียนหรือต่อสังคมหรือต่อประเทศ

ส่วนที่ ๒ การจัดการเรียนรู้

มาตรา ๒๙ การจัดการเรียนรู้ต้องจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้แบบองค์รวม เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด การปฏิบัติ การได้รับคำปรึกษาชี้แนะ การนำความรู้ไปใช้ การถอดบทเรียน การสะท้อนคิด รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ การทำงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เกิดแรงบันดาลใจ เกิดทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นพบศักยภาพของตนเอง สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญ ได้ตามความถนัดของตน

การจัดการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่งให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการเรียนรู้ และช่วยในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะของการคิดขั้นสูง ซึ่งประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงระบบ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา

มาตรา ๓๐ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา จัดเนื้อหาสาระ ในด้านอัตลักษณ์ตนเอง ครอบครัวย ชุมชน สังคม ประเทศชาติ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิต มีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะเกี่ยวกับอาชีพและเรียนรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรา ๓๑ การจัดการเรียนรู้อาจจัดในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา หรือจัดด้วยวิธีการอื่นใดตามการเปลี่ยนแปลงของโลกและคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความถนัดของตนได้

มาตรา ๓๒ การจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถจัดการศึกษา อบรมพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เลือกรรรภูมิปัญญาหรือวิทยาการ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วยวิธีที่หลากหลาย โดยมุ่งคุณภาพผู้เรียน และไม่กระทบต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน

มาตรา ๓๓ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ต้องพัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนให้ผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสนใจของผู้เรียน

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความพร้อมหรือตามความประสงค์ได้ครบถ้วน ให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนไปศึกษา ณ สถานศึกษาอื่นหรือศึกษาด้วยวิธีอื่นใดตามที่ตนต้องการ และเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา หรือจากประสบการณ์นอกสถานศึกษามาใช้ในสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งกำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ดำเนินการ ส่งเสริมหรือให้สถานศึกษาดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้โดยเร็ว

ส่วนที่ ๓

การประเมินผลการเรียนรู้

มาตรา ๓๕ การประเมินผลการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน การประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งอยู่บนหลักการที่สำคัญว่า การประเมินเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย สร้างแรงจูงใจ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา ในช่วงเวลาที่เหมาะสม มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ การประเมินผลการเรียนรู้บูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการประเมินเน้นการรวบรวมหลักฐานการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียนทั้งในด้านสมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะหลัก เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนินการทั้งการประเมินเพื่อพัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปผล ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัยและความต้องการจำเป็นของผู้เรียน

มาตรา ๓๖ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้มุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งในขณะเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และเพื่อให้ครูได้ข้อมูลสำหรับปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

การประเมินผู้เรียนเพื่อกำกับ ติดตาม หรือการประเมินคุณภาพการศึกษา ในระดับชาติ ต้องกระทำอย่างสอดคล้องกับความมุ่งหมาย วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ และหลักสูตร ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๗ ให้สถานศึกษาประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและระบบการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยอาจเปรียบเทียบกับผลการประเมินของสถานศึกษาอื่นเพื่อยกระดับตนเอง

มาตรา ๓๘ การประเมินมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อรับรองคุณวุฒิให้เป็นไปตามเกณฑ์ของหลักสูตร ระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

มาตรา ๓๙ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดทักษะ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และครูใช้เป็นข้อมูลในการแนะแนวผู้เรียน ในการเลือกเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา

มาตรา ๔๐ ให้สถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผลจัดให้มีระบบคลังข้อมูลหน่วยกิตเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับของประเทศไทย รวมทั้งสร้างระบบและกลไกสู่การปฏิบัติและผลักดันไปสู่การดำเนินงานที่เป็นระบบอย่างชัดเจน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน และประชาชนได้นำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ มาสะสมเพื่อเทียบเคียงหรือเทียบโอนและใช้ประโยชน์ในการเพิ่มคุณวุฒิการทำงานและการศึกษาต่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองด้วยความเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการทำงาน การเรียนรู้ และการฝึกอบรมใหม่ได้ตลอดเวลาโดยไม่จำกัดอายุ รวมทั้งสร้างโอกาสให้แรงงานและประชาชนทั่วไปได้เพิ่มทักษะและพัฒนาทักษะใหม่ นำไปสู่การยกระดับวิชาชีพให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

มาตรา ๔๑ การนำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ในระบบคลังข้อมูลหน่วยกิตตามมาตรา ๔๐ มาใช้เพื่อเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ ที่ได้รับจากการศึกษาตามมาตรา ๑๙ (๑) หรือ (๒) จากแบบเดียวกันแต่ต่างสถานศึกษา หรือจากการศึกษาแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง หรือจากต่างประเทศ หรือจากการศึกษาตามมาตรา ๑๒ (๒) เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษา หรือการรับรองระดับการศึกษาต่างสถานศึกษาหรือต่างแบบได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๒ การเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียนรู้ ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) การเทียบเคียงเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการหรือกรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้แล้วแต่กรณี

(๒) การเทียบเคียงเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาอาชีวนั้น ๆ

(๓) การเทียบเคียงเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๔) การเทียบโอนผลการเรียนรู้เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา ให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษานั้น ๆ

การเทียบเคียงเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถ และศักยภาพ ตามระดับที่ขอเทียบเคียง สามารถขอเทียบได้ โดยไม่จำกัดอายุ

หมวด ๕

การบริหารและการจัดการศึกษา

ส่วนที่ ๑

การบริหารและการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา ๔๓ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษารวมทั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ เอกชน และบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

มาตรา ๔๔ การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แต่จะต้องดำเนินการให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการและหน่วยงานภายใน ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นไปอย่างมีเอกภาพและสามารถบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานภายในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุความมุ่งหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้การบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา ๔๕ ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังราชการส่วนภูมิภาค เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

ส่วนที่ ๒

การบริหารและการจัดการศึกษาในราชการส่วนภูมิภาคและเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา ๔๖ การบริหารราชการและการจัดการศึกษาในราชการส่วนภูมิภาค ให้ยึดเขตจังหวัด

มาตรา ๔๗ ในแต่ละจังหวัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และกรรมการอื่น ทั้งนี้ องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ คณะกรรมการการศึกษาจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์แนวทางการจัดการศึกษาของจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ
- (๒) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของหน่วยงานของรัฐ เอกชน และบุคคลหนึ่งบุคคลใด ที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย
- (๓) พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด
- (๔) พิจารณาและให้ความเห็นชอบกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและตัวชี้วัดในการดำเนินงาน ในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
- (๕) ให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัด
- (๖) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
- (๗) วางแผนการจัดการศึกษาและพิจารณาเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา
- (๘) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็นเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด

มาตรา ๔๙ จังหวัดหนึ่งอาจกำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาได้ตามที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนการบริหารงานและการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาจเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงระดับและประเภทของการศึกษา จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม ขนาดและลักษณะของพื้นที่ในจังหวัด จำนวนนักเรียน และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย

ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดการศึกษา เอกชน และบุคคล ในเขตพื้นที่การศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๓

การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของรัฐ

มาตรา ๕๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ จัดให้มีสถานศึกษาของรัฐเพื่อจัดการศึกษาให้เพียงพอ มีสภาพและสิ่งแวดล้อมและสภาวะที่ปลอดภัย โดยคำนึงถึงจำนวนและสภาพของผู้เรียน ระยะทางหรือการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ประกอบกับจำนวนสถานศึกษาของภาคเอกชนที่มีอยู่แล้ว

สถานศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดให้สอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการศึกษา ที่จะจัดให้มีขึ้น โดยต้องมีสถานที่ อุปกรณ์ในการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง การจัดการศึกษาที่ครบถ้วนตามความจำเป็น โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีประกอบกันด้วย

อุปกรณ์ในการศึกษาตามวรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี หรือห้องปฏิบัติการ สถานศึกษาของรัฐอาจร่วมกันเป็นเจ้าของและใช้ร่วมกันได้ ไม่ว่าสถานศึกษานั้น จะเป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดส่วนราชการเดียวกันหรือต่างกัน และให้มีอำนาจอนุญาตให้ผู้เรียน ที่เรียนตามมาตรา ๑๒ (๒) เข้าใช้ประโยชน์ได้ตามที่จำเป็นและสมควร

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรานี้ ซึ่งรวมถึง การจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษา การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการจัดการศึกษาร่วมกัน หรือมีเหตุผลความจำเป็นอย่างอื่น สถานศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่ง อาจร่วมกับสถานศึกษาของรัฐแห่งอื่น หรือรวมตัวกันเป็นกลุ่มโรงเรียนได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

สถานศึกษาของรัฐหรือกลุ่มโรงเรียนใดมีความพร้อมและผ่านเกณฑ์การประเมิน ความพร้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด อาจจัดตั้งเป็นสถานศึกษา ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลได้ ทั้งนี้ โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาและสถานศึกษาของรัฐ มีหน้าที่ในการส่งเสริม กระตุ้น อำนวยความสะดวก และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนทั่วไป สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่จะเป็นอุปสรรค ต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดระเบียบเพื่อความเรียบร้อยหรือความปลอดภัยหรือการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ตามความเหมาะสม มิให้ถือว่าเป็นข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคหรือมีลักษณะตามวรรคหนึ่ง

สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งอาจจัดให้มีระบบการวัดและประเมินผล สำหรับผู้ซึ่งประสงค์จะได้รับหนังสือรับรอง ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรรับรองความรู้ความสามารถ หรือนำไปสะสมเพื่อการรับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือปริญญาได้

มาตรา ๕๒ ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา มีคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบแผนการบริหารงานของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา เสนอแนะ ติดตามดูแล หรือช่วยเหลือสถานศึกษาในการจัดการศึกษา และหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในระเบียบที่ออกตามวรรคสอง

องค์ประกอบ วิธีการได้มา คุณสมบัติ และการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้การทำหน้าที่มีลักษณะอาสาสมัครด้วยความสมัครใจ
- (๒) คำนึงถึงความเป็นอิสระของการบริหารจัดการสถานศึกษา ประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษา
- (๓) มีรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาหลากหลายและสามารถปรับใช้กับสถานศึกษาที่มีขนาด ลักษณะ วัตถุประสงค์ และความพร้อมที่แตกต่างกันได้
- (๔) องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือองค์กรชุมชนในพื้นที่ ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา หรือผู้แทนชุมชนในพื้นที่ ผู้แทนองค์กรทางศาสนา ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครูในสถานศึกษาซึ่งมิใช่ผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะมีผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วยก็ได้
- (๕) เปิดโอกาสให้สถานศึกษาหลายสถานศึกษาสามารถมีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันได้
- (๖) การได้มาต้องได้รับการปรึกษาหารือของบุคลากรในสถานศึกษา
- (๗) ให้กรรมการสถานศึกษาได้รับคำตอบแทนและการสนับสนุนองค์ความรู้ที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษาตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
- (๘) ให้เปิดเผยรายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาให้สาธารณะเข้าถึงได้โดยสะดวก

องค์ประกอบ วิธีการได้มา คุณสมบัติ หน้าที่และอำนาจและการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาตาม (๕) ให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะต้องปรับปรุงระเบียบตามวรรคสองให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นหรือข้อเสนอแนะของสถานศึกษาอย่างน้อยทุกห้าปี

มาตรา ๕๓ ในแต่ละจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานในคณะกรรมการสถานศึกษาตามมาตรา ๕๐ ทุกแห่งอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับจังหวัดของตน โดยอาจเชิญหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นได้

ในการจัดประชุมตามวรรคหนึ่ง จังหวัดใดมีการตั้งคณะบุคคลตามมาตรา ๑๖ ให้เชิญคณะบุคคลดังกล่าวมาร่วมประชุมด้วย

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและคณะกรรมการนโยบายนำข้อเสนอแนะจากที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งไปพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

มาตรา ๕๔ ความเป็นอิสระของสถานศึกษาของรัฐตามมาตรา ๑๔ (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ แนวทาง และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่หลักเกณฑ์ แนวทาง และเงื่อนไขดังกล่าวต้องกำหนดให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงาน ดังต่อไปนี้

- (๑) มีความเป็นอิสระในการบริหารสถานศึกษา
- (๒) มีความเป็นอิสระในการจัดกระบวนการเรียนรู้
- (๓) มีความเป็นอิสระในการบริหารการเงินและการใช้จ่ายเงิน

(๔) มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดให้แตกต่างกันสำหรับสถานศึกษาแต่ละระดับหรือแต่ละขนาดที่มีความพร้อมแตกต่างกันก็ได้

มาตรา ๕๕ ในการจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดสรรให้ไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินขั้นต้นในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยให้จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปที่ไม่กำหนดวัตถุประสงค์ จำนวนเงินขั้นต้นดังกล่าวไม่รวมถึงงบประมาณสำหรับเป็นเงินเดือนหรือค่าจ้าง และค่าที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง

ในการกำหนดจำนวนเงินขั้นต้นในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการที่ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนคณะกรรมการนโยบาย และผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษา ด้านการเงินหรือการคลัง และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามที่คณะกรรมการนโยบายเสนอ ด้านละหนึ่งคน

การกำหนดจำนวนเงินขั้นต้นในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐตามวรรคสอง ให้กำหนดตามขนาด ที่ตั้ง ประเภท และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา และให้พิจารณาทบทวนทุกสามปี

นอกจากเงินขั้นต้นในการจัดการศึกษาแล้ว ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอีกส่วนหนึ่งตามความจำเป็น เงินดังกล่าวหน่วยงานที่ได้รับต้องจัดสรรให้แก่สถานศึกษาทั้งหมด

มาตรา ๕๖ สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปตามมาตรา ๕๕

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้สถานศึกษา

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ อุดหนุน หรือความร่วมมือที่ได้รับตามมาตรา ๑๒ (๖)

(๔) เงินที่ได้จากการจัดกิจกรรมหรือการให้บริการของสถานศึกษา

(๕) เงินหรือผลประโยชน์อื่นที่สถานศึกษาได้รับ

(๖) ดอกผลของรายได้

รายได้ตามวรรคหนึ่งให้ตกเป็นสิทธิของสถานศึกษาโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถานศึกษาตามมาตรา ๕๐ วรรคห้า ได้มาโดยมีผู้บริจาคให้ หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถานศึกษา ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา

มาตรา ๕๗ เงินรายได้ตามมาตรา ๕๖ ให้สถานศึกษานำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาและแก่ผู้เรียน ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน

(๒) พัฒนาสถานศึกษา

- (๓) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรวมทั้งค่าจ้างบุคลากรที่จำเป็น
- (๔) ช่วยเหลือผู้เรียนที่ยากไร้หรือจำเป็น
- (๕) ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
- (๖) สวัสดิการของบุคลากรในสถานศึกษา
- (๗) ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นหรือเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- (๘) ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภคของสถานศึกษา
- (๙) ค่าใช้จ่ายอื่น

สัดส่วนการใช้จ่ายเงินในแต่ละรายการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่บุคลากรของสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษากำหนด ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการจะกำหนดแนวทางและวิธีการการใช้จ่ายเงินเพื่อให้สถานศึกษาถือเป็นแนวปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๕๘ สถานศึกษาของรัฐมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

รายได้ที่ได้รับจากการจัดหาผลประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นรายได้ตามมาตรา ๕๖

มาตรา ๕๙ ในกรณีจำเป็นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การจัดกระบวนการเรียนรู้ และแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา คณะกรรมการนโยบายจะจัดให้มีระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่ใช้จากรายได้ของสถานศึกษาตามมาตรา ๕๖ ขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับสถานศึกษาก็ได้ โดยระเบียบดังกล่าวต้องมีความยืดหยุ่น คล่องตัว โปร่งใส และก่อให้เกิดความเป็นอิสระแก่สถานศึกษา และอาจกำหนดให้สถานศึกษาแต่ละประเภทและแต่ละพื้นที่มีระเบียบที่แตกต่างกันเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็น หรือให้มีความแตกต่างกันระหว่างการจัดซื้อจัดจ้างจากรายได้ตามมาตรา ๕๖ (๑) และรายได้ตามมาตรา ๕๖ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ก็ได้

ให้ถือว่าสถานศึกษาของรัฐตามวรรคหนึ่งเป็นหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ระเบียบตามวรรคหนึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแล้วให้ใช้บังคับได้ แต่ในการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระ ประสิทธิภาพ และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาของชาติเป็นสำคัญ

ส่วนที่ ๔

การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

มาตรา ๖๐ ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะดำเนินการ หรือจัดให้มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมตลอดทั้งส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือให้ภาคเอกชนหรือองค์กรที่มีใช้หน่วยงานของรัฐดำเนินการหรือจัดให้มีสถานศึกษาดังกล่าวอย่างทั่วถึง หรือให้มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาดังกล่าวในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะ ความรู้ความชำนาญ สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องมุ่งเน้นให้เกิดทักษะและความชำนาญในการประกอบอาชีพ และต้องจัดให้มีอุปกรณ์ในการฝึกทักษะและฝีมืออย่างพอเพียง

มาตรา ๖๑ ในการจัดการศึกษาตามมาตรา ๖๐ จะกำหนดให้มีเป้าหมายเป็นสามระดับ อันได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง เพื่อให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนและความต้องการกำลังคนของประเทศก็ได้ และในการจัดการศึกษาในแต่ละระดับดังกล่าวต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสดีกปฏิบัติในสถานประกอบการหรือฝึกปฏิบัติงานนอกเหนือจากการเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริงตามความต้องการของผู้ประกอบการหรือมีความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการได้เองอย่างมีประสิทธิภาพให้สถานประกอบการที่ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้รับผลประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีอากร และอาจได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากรัฐได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๖๒ การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ สถานศึกษาอาจจัดในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน หรือวิธีการอื่นใดตามการเปลี่ยนแปลงของโลกและตามความต้องการของผู้เรียน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวต้องมีหลักสูตรและวิธีการที่ผู้เรียนมีทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้หรือมุ่งเน้นการฝึกทักษะอาชีพขั้นสูงได้ตามความถนัดของตน

การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

การจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้ผู้จัดการศึกษาจัดให้มีใบรับรองผลการศึกษาตามความเหมาะสมได้ เพื่อแสดงว่าผู้เรียนได้ผ่านการพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัดของตนเอง สำหรับการประกอบอาชีพ หรือสำหรับการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว สังคม หรือเพื่อประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตนเอง

มาตรา ๖๓ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว สามารถประสานความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรและบุคลากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนหรือตลาดแรงงานของจังหวัดหรือประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาจะประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้มีการรวมกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัด เพื่อบูรณาการการจัดการอาชีวศึกษา ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงระดับ ประเภทและกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม ขนาดและลักษณะของพื้นที่ จำนวนนักเรียน และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานของกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามประกาศดังกล่าว

ส่วนที่ ๕

การบริหารและการจัดการศึกษาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา ๖๔ การจัดการอุดมศึกษาเป็นหน้าที่หรืออำนาจของหน่วยงานใด ให้เป็นไปตามที่มีกฎหมายกำหนด แต่การจัดการดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพขั้นสูง และการกำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีต้องคำนึงถึงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

มาตรา ๖๕ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องมีความเป็นอิสระ โดยการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ส่วนที่ ๖

การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๖๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการศึกษาปฐมวัยและมีสิทธิจัดการศึกษาในทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา ๖๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมและประสงค์จะจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และให้กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๗

การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน

มาตรา ๖๘ การจัดการศึกษาของเอกชน ให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตาม ประเมินคุณภาพ และมีมาตรฐานการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

ให้สถานศึกษาของเอกชนมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีอากร การยกเว้นภาษี การลดอัตราภาษี หรือได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรอื่นตามประมวลรัษฎากรหรือกฎหมาย ภาษีอากรอื่นหรือประโยชน์อื่นใด

มาตรา ๖๙ ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการให้สถานศึกษาของเอกชนจัดให้ครูได้รับ เงินเดือน ค่าตอบแทน เงินหรือสิทธิประโยชน์อื่น ให้สอดคล้องกับครูของสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา ในระดับเดียวกัน ทั้งนี้ ให้รัฐจัดให้มีเงินอุดหนุนแก่ครูของสถานศึกษาของเอกชนเป็นการเพิ่มเติมได้ ตามความเหมาะสม

มาตรา ๗๐ ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ในเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียน มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้จริง รวมตลอดทั้งการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษา ในด้านอื่น โดยรัฐอาจใช้การลดหย่อนภาษีอากร การลดอัตราภาษี หรือให้สิทธิและประโยชน์ทางภาษี อากรอื่นตามประมวลรัษฎากรหรือกฎหมายภาษีอากรอื่นหรือประโยชน์อื่นใดเป็นมาตรการในการจูงใจ

มาตรา ๗๑ ให้สถานศึกษาเอกชนตามมาตรา ๖๘ เป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการ บริหารประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๒ ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของเอกชนในด้านการศึกษา

ให้สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปริญญาดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มาตรา ๗๓ รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุน ด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

มาตรา ๗๔ การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐ จังหวัด เขตพื้นที่ การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

หมวด ๖

การประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา ๗๕ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรม ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จะดำเนินการ โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ก็ได้

มาตรา ๗๖ ให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพ ภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดอื่นที่เกี่ยวข้อง

ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๗ กระทรวงเจ้าสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยมีการจัดทำ รายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

มาตรา ๗๘ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษา โดยศึกษานิเทศก์และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาหรือด้านการประกัน คุณภาพการศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด เป็นผู้รับรองการประกันคุณภาพภายนอก ทุกสามปี และให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายนอก เป็นส่วนราชการของสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ให้เป็นไปตามที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

กระทรวงเจ้าสังกัดหรือหน่วยงานของรัฐที่ไม่มีศึกษานิเทศก์หรือมีแต่จำนวนศึกษานิเทศก์ ไม่เพียงพอ ให้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาหรือด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นผู้รับรองการประกันคุณภาพภายนอก

ในกรณีที่สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรหรือนำหลักสูตรของต่างประเทศ มาปรับใช้โดยได้รับการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษานั้น จัดให้มีการประกันคุณภาพภายนอกโดยหน่วยงานการประกันคุณภาพภายนอกจากต่างประเทศซึ่งได้รับ

การรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้สถานศึกษาดังกล่าวดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาของหน่วยงานการประกันคุณภาพภายนอกนั้น

การประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้นำผลการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษามาใช้ประกอบการพิจารณารับรองการประกันคุณภาพภายนอก และให้นำผล การประกันคุณภาพดังกล่าวเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา และสาธารณชน

มาตรา ๗๙ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

มาตรา ๘๐ ให้หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่จัดการศึกษากำหนดมาตรการในการกำกับ แะแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดให้สามารถพัฒนาและมีคุณภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา

มาตรา ๘๑ ในกรณีผลการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ให้ศึกษานิเทศก์หรือหน่วยงานการประกันคุณภาพภายนอกดังกล่าวรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาทราบ เพื่อให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐาน ภายในระยะเวลาที่กำหนด

หมวด ๗

ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา ๘๒ ให้มีองค์กรวิชาชีพครู มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของ วิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา

การจัดตั้ง การเป็นสมาชิก การบริหาร และการดำเนินการขององค์กรวิชาชีพครู ตามวรรคหนึ่ง และหน้าที่และอำนาจอื่น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ความในวรรคหนึ่ง ไม่ให้ใช้บังคับแก่บุคคลที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย วิทยากรพิเศษ ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และผู้สอนในระดับอุดมศึกษา

มาตรา ๘๓ ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ทำหน้าที่ ในการบริหารงานบุคคลโดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลไปยังราชการส่วนภูมิภาค เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๘๔ ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ เกื้อกูลอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสม กับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ

ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ของรัฐ ได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง และค่าตอบแทนอื่น ตามที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๘๕ การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง และค่าตอบแทนอื่น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด โดยให้ประเมิน จากผลการปฏิบัติงานและการสอนตามปกติ และไม่เป็นภาระของผู้รับการประเมินเกินสมควร

มาตรา ๘๖ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการพัฒนาครูโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรนวัตกรรมการ ร่วมมือระหว่างครู เพื่อพัฒนานวัตกรรมการสอน และร่วมมือกันแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

หมวด ๘

ทรัพยากร กองทุน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ส่วนที่ ๑

ทรัพยากร

มาตรา ๘๗ ให้สถานศึกษาของรัฐระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ และสนับสนุนการจัดการศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งศูนย์กลางในการให้บริการด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และอื่น ๆ

ส่วนที่ ๒

กองทุนเพื่อการศึกษา

มาตรา ๘๘ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษาในฐานที่มีความสำคัญสูงสุด ต่อการพัฒนาการศึกษา ที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

- (๑) จัดตั้งกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชน เพื่อให้พึ่งตนเองได้
- (๒) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

(๓) จัดตั้งกองทุนส่งเสริมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุน งานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติ

การจัดตั้งกองทุนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนที่ ๓

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา

มาตรา ๘๙ รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการรับส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม การสื่อสารดิจิทัล อินเทอร์เน็ต และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษา

มาตรา ๙๐ ให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษานำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มาใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และอำนวยความสะดวกอย่างเต็มศักยภาพให้สามารถจัดการศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

มาตรา ๙๑ ให้รัฐจัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ ในรูปแบบสื่อเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียน ครู และส่งเสริมการศึกษา และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต ผู้ดูแล และผู้ใช้ประโยชน์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต การดูแล รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

มาตรา ๙๒ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้มีข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกระบบการศึกษา และข้อมูลอื่นตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา ตามมาตรา ๘๙ การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ

ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษابันทึกข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ตามรายการ มาตรฐานข้อมูล มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ซึ่งต้องรวมถึงข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาด้วย

ให้สำนักงานมีอำนาจเข้าถึงและใช้ข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน และกระทรวงศึกษาธิการต้องยินยอมให้หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้าถึงข้อมูล และมีอำนาจส่งข้อมูลให้แก่หน่วยงานอื่นที่จำเป็นต้องใช้ที่มีใช้เพื่อการพาณิชย์ได้ตามที่เห็นสมควร แต่จะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่จะกระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลมิได้

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ระบบที่สอดคล้องและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้กับระบบที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ใช้กันอยู่

มาตรา ๙๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เกี่ยวกับสถานศึกษา คุณภาพการศึกษา ทางเลือกและโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับต่าง ๆ และการดำเนินการในด้านอื่นที่จำเป็น

การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศตามวรรคหนึ่ง ต้องมีความครอบคลุม ถูกต้อง เชื่อถือได้ และอย่างน้อยต้องมีรายการข้อมูลตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด แต่จะกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลมิได้

หมวด ๙ แผนการศึกษาแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑ แผนการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๙๔ ให้สำนักงานจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แล้วเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้วให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้วขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้ใช้แผนการศึกษาแห่งชาติต่อไป

ภายใต้บังคับมาตรา ๙๖ แผนการศึกษาแห่งชาตินั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ตลอดไปจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการให้ยกเลิก

หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติและวิธีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๙๕ ในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ และยุทธศาสตร์ชาติ และต้องคำนึงถึง

- (๑) เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา
- (๒) ปัจจัยทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศและของโลก
- (๓) สถานการณ์และผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาของประเทศ
- (๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (๕) ข้อเสนอและข้อคิดเห็นที่เกิดจากการรับฟังความคิดเห็น

แผนการศึกษาแห่งชาติอย่างน้อยต้องมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการให้เด็กทุกคน และประชาชนได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ การส่งเสริมให้มีการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะ ตามกฎหมายกำหนด การจัดให้มีการบูรณาการและความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และภาคประชาสังคม ในการจัดการศึกษาทุกระดับ การทำหน้าที่ของรัฐ ในการให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพ

มาตรา ๔๖ ให้มีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติทุกห้าปี แต่ในกรณีมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการนโยบายจะมีมติ ให้ทบทวนความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาทบทวน ความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ และสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงบประมาณหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณต้องจัดสรร งบประมาณให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและการจัดสรรงบประมาณตามวรรคสองที่ไม่เป็นไปตาม แผนการศึกษาแห่งชาติจะกระทำมิได้

ส่วนที่ ๒

แผนปฏิบัติการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๔๘ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและสำนักงาน ร่วมกันจัดทำ แผนปฏิบัติการรายปีเป็นระยะเวลาทุกห้าปี ในกรณีที่มีปัญหาไม่อาจตกลงกันได้ ให้เสนอ คณะกรรมการนโยบายเพื่อวินิจฉัย เมื่อได้จัดทำแผนปฏิบัติการรายปีดังกล่าวและได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการนโยบายแล้วให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ทุกปีก่อนเสนอคำขอรับการจัดสรรงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ ให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง หรือร่วมกันเพื่อปรับปรุงแผนปฏิบัติการ ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แล้วดำเนินการต่อไปตามวรรคหนึ่ง

เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการนั้น ในกรณีมีวงเงินจัดสรร ไม่เพียงพอ ให้จัดสรรให้ตามมติของคณะรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนโยบาย

ส่วนที่ ๓

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

มาตรา ๙๙ ให้สำนักงานทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ความก้าวหน้า และผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

(๒) ข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่ทำให้การจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

(๓) แนวทางการจัดการกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคตาม (๒)

(๔) เรื่องอื่นใดที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

เพื่อมิให้เป็นภาระแก่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติให้ทำเป็นครั้งคราวตามความจำเป็นตามระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

รายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย และเมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอรายงานดังกล่าวพร้อมทั้งข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๑๐๐ ให้สำนักงานใช้ประโยชน์จากข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง ในการดำเนินการให้มีการจัดทำรายงานบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร เพื่อรายงานผลการใช้จ่ายทรัพยากรด้านการศึกษารัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และครัวเรือน รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์และปัญหาอุปสรรคในการใช้จ่ายทรัพยากรด้านการศึกษาของประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบาย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

หมวด ๑๐

คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา ๑๐๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง

(๔) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านคนพิการ ด้านบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ และด้านการเงินการคลัง หรือเศรษฐศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนจากภาคเอกชน ซึ่งสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย ร่วมกันเสนอจำนวนหนึ่งคน และประชาชนซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือเป็นการทั่วไปว่าเป็นผู้ชำนาญการ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

กรรมการตาม (๒) และ (๓) จะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลอื่น มาประชุมแทนมิได้ เว้นแต่เป็นการมอบให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง

กรรมการตาม (๔) ต้องมาประชุมด้วยตนเอง การมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองของ ตำแหน่งดังกล่าวมาประชุมแทนอาจทำได้เป็นครั้งคราว แต่ไม่ทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นพ้นจากความรับผิดชอบ

มติของคณะกรรมการนโยบายมีผลผูกพันส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการ เป็นกรรมการ การที่ส่วนราชการใดดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการนโยบาย ให้ถือว่าหัวหน้า ส่วนราชการซึ่งเป็นกรรมการนั้นจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

การไม่เข้าร่วมประชุมไม่ว่าด้วยเหตุใด ไม่เป็นเหตุให้ไม่ต้องปฏิบัติตามความในวรรคห้า

มาตรา ๑๐๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) เป็นผู้มี ความประพฤติเสื่อมเสีย

มาตรา ๑๐๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ถือว่าคณะกรรมการนโยบายประกอบด้วย กรรมการทั้งหมดเท่าที่เหลืออยู่และให้คณะกรรมการนโยบายปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะมีการแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการ เพื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทน ตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ก่อนครบกำหนดตามวาระตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวันก่อนครบกำหนดตามวาระ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกิน สองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๑๐๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๒
- (๔) คณะกรรมการนโยบายมีมติให้ออกจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า สองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย
- (๕) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่

มาตรา ๑๐๕ การประชุมคณะกรรมการนโยบายต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการนโยบาย ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งหรือคนที่สองตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุม เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐๖ ให้คณะกรรมการนโยบายมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี
 - (๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- ตามมาตรา ๙๔
- (๓) พิจารณาเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๔) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเพื่อประกอบ
การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

(๕) เสนอแนะเกี่ยวกับแผนอัตรากำลังด้านการศึกษาที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา
เพื่อให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

(๖) จัดให้มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและกำหนด
มาตรการที่จะให้หน่วยงานของรัฐชี้ชวน ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนดังกล่าว

(๗) ติดตามดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และแผนการศึกษา
แห่งชาติ ในกรณีความปรากฏว่ามีการปฏิบัติหรือดำเนินการไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
หรือแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีและเปิดเผยให้ประชาชนทราบ แต่ในกรณีที่เห็นว่า
มีการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ ให้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องภายใน
เวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดก่อน หากมิได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ให้รายงานต่อ
คณะรัฐมนตรีและเปิดเผยให้ประชาชนทราบ

(๘) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการสร้างนวัตกรรมในการศึกษาให้สอดคล้อง
กับการเปลี่ยนแปลงของโลกและความจำเป็นของประเทศ

(๙) พิจารณาเสนอแนะให้มี ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา
ต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอแนะให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
เพื่อให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์จากการทดลองตาม (๘)

(๑๐) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตาม
คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบข้อเสนอแนะตาม (๘) แล้ว คณะกรรมการนโยบาย
จะเสนอแนะให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อให้มีการทดลองการสร้างนวัตกรรมในการศึกษาในขอบเขต
พื้นที่ หรือสถานศึกษาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้มีการดำเนินการจัดการศึกษา
หรือดำเนินการตามนวัตกรรมในการศึกษาในขอบเขต พื้นที่ และสถานศึกษาตามที่กำหนด
ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
กับการศึกษาตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

มาตรา ๑๐๗ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว
และต่อเนื่องของคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้ง
ตามมาตรา ๑๐๖ (๑๐) อย่างน้อยต้องมีคณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการทำหน้าที่ศึกษาและวิจัย เพื่อเสนอแนะงานด้านวิชาการเกี่ยวกับ
ระบบการศึกษา ระบบการเงินและเศรษฐศาสตร์เพื่อการศึกษา การดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก การผลิต
และพัฒนาครู สถานศึกษา ตลอดจนระบบหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ และหน้าที่อื่น
ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๒) คณะกรรมการทำหน้าที่ยกร่างแผนการศึกษาแห่งชาติและเสนอแนะการปรับปรุง
แผนการศึกษาแห่งชาติตามที่จำเป็นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการ
นโยบายกำหนด

(๓) คณะกรรมการทำหน้าที่ติดตามดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และแผนการศึกษาแห่งชาติ และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

(๔) คณะกรรมการทำหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา เพื่อสนับสนุน ติดตาม และขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา รวมตลอดทั้งศึกษาแนวทางการสร้างนวัตกรรมในการศึกษา ตามมาตรา ๑๐๖ (๘) เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย และหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการนโยบายจะแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทน คณะกรรมการนโยบายในการให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๑๐๖ (๒) ก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการดังกล่าวให้ความเห็นชอบและแจ้งให้ คณะกรรมการนโยบายทราบแล้ว ให้ถือว่าคณะกรรมการนโยบายได้ให้ความเห็นชอบแล้ว เว้นแต่คณะกรรมการนโยบายจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ให้ประธานกรรมการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาจากกรรมการของ คณะกรรมการนโยบาย

มาตรา ๑๐๘ ให้นำความในมาตรา ๑๐๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๐๖ (๑๐) ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๙ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนราชการ ในสำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการนโยบายบรรลุภารกิจ และหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งอำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนโยบาย และให้มีหน้าที่ และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย รวบรวม และจัดทำข้อมูล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ที่คณะกรรมการนโยบายแต่งตั้ง

(๒) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเก็บไว้ เพื่อนำไปวิเคราะห์วิจัยหรือใช้ประโยชน์ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยจะใช้วิธีการเชื่อมโยงกับระบบของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

(๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์และอุปสรรคของการศึกษา ของประเทศ รายงานดังกล่าวเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแล้ว ให้เสนอต่อ คณะรัฐมนตรีและเปิดเผยให้ประชาชนทราบ

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการ นโยบายมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ สำนักงานจะจัดให้มีผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ในการวิจัยมาทำหน้าที่เต็มเวลา หรือจะจัดให้มีคณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการ เรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะตามความจำเป็นเป็นครั้งคราว ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และค่าตอบแทนที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดก็ได้

ให้สำนักงานมีเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นหัวหน้า ส่วนราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน รับผิดชอบขึ้นตรง ต่อนายกรัฐมนตรีและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน

หมวด ๑๑

สถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล

มาตรา ๑๑๐ ให้มีสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล เป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) การสร้างและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาในทุกช่วงวัย และเชื่อมโยงกันทุกระดับ ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถานประกอบการ

(๒) พัฒนาและจัดทำต้นแบบการวัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้บรรลุ ความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ ตลอดจนร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำต้นแบบดังกล่าว และต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและความจำเป็นของประเทศตามระยะเวลา ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินห้าปี

(๓) จัดทำระบบ วิธีการทดสอบ และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งต้องสอดคล้องกับต้นแบบตาม (๒) ในการดำเนินการดังกล่าวอาจร่วมมือ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำก็ได้

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบทางการศึกษา และบริการสอบวัดความรู้ ความสามารถ เพื่อนำผลไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเทียบระดับ และการเทียบโอนผลการเรียน ที่มาจากการศึกษาในระบบเดียวกันหรือการศึกษาต่างระบบ รวมทั้งสร้างและจัดทำระบบคลังข้อมูลหน่วยกิต

(๕) จัดให้มีแนวทางหรือวิธีการการฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติการวัดกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

(๖) จัดให้มีแนวทางหรือวิธีการการฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการพัฒนา บุคลากรด้านวิชาการและด้านการบริหารจัดการ และการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง

(๗) ศึกษา วิจัย และสร้างองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่

(๘) ติดตามการใช้หลักสูตรและการวัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุ ความมุ่งหมายตามมาตรา ๖

(๙) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนสนับสนุนให้บริการผลการทดสอบแก่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ทั้งในประเทศ และนอกประเทศ

(๑๐) เป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ

(๑๑) จัดทำคำแนะนำหรือคู่มือ วิธีดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ตามมาตรา ๒๙ และเผยแพร่ต่อประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย กระทรวงศึกษาธิการ หรือคณะกรรมการนโยบาย กำหนด

มาตรา ๑๑๑ ให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการจำนวนไม่เกินเก้าคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาหรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตร การวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา ให้สถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผลทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการ ของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

มาตรา ๑๑๒ ให้คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๓) จัดให้มีกลไกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตลอดจนผู้ประกอบการ ผู้มีทักษะเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร จัดทำต้นแบบการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

(๔) ติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการพัฒนา หลักสูตรมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

มาตรา ๑๑๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ และประเมินผล ติดตามการใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาว่าสามารถ ดำเนินการได้ตามความมุ่งหมายของมาตรา ๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าสถานศึกษาใช้หลักสูตร หรือจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่บรรลุตามมาตรา ๖ ดังกล่าว ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือสถาบันพัฒนา หลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผลแจ้งให้สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลา ที่กำหนด

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๔ ในวาระเริ่มแรก ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๑๐๑ (๕) ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
 ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยกรรมการ ตามมาตรา ๑๐๑ (๑) (๒) (๓) (๔) และมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง

มาตรา ๑๑๕ ให้โอนบรรดาหน้าที่และอำนาจ กิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ และภาระผูกพันของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๑๖ บรรดาคดีของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาลไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ถือว่าสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นผู้ฟ้องหรือถูกฟ้องในคดีดังกล่าว และให้ถือว่าผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดี แทนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในคดีนั้น ๆ เป็นผู้รับมอบอำนาจจาก สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๗ ให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังของสำนักงานคณะกรรมการ นโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งผู้ใด มีความประสงค์ที่จะโอนไปปฏิบัติงานที่ส่วนราชการอื่น ให้แจ้งความประสงค์ต่อผู้บังคับบัญชาภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ผู้บังคับบัญชายินยอมให้ผู้นั้นโอนไปปฏิบัติงาน ที่ส่วนราชการอื่นได้

ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ประสงค์จะปฏิบัติงานที่สำนักงาน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี และไม่ประสงค์ที่จะโอนไปปฏิบัติงาน ที่ส่วนราชการอื่นตามวรรคสอง ให้แจ้งความประสงค์ดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาภายในเก้าสิบวันนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบ ตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ

ในกรณีที่ลูกจ้างซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ประสงค์จะปฏิบัติงานที่สำนักงาน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี และไม่ประสงค์ที่จะโอนไปปฏิบัติงาน ที่ส่วนราชการอื่นตามวรรคสอง ให้แจ้งความประสงค์ดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาภายในเก้าสิบวันนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากงานเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่ง หรือเลิกจ้างโดยไม่มีความผิดและให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๑๑๘ ให้กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ยังคงมีอยู่และดำเนินการต่อไป

มาตรา ๑๑๙ ให้แผนการศึกษาแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเห็นว่าแผนการศึกษาแห่งชาติตามวรรคหนึ่งส่วนใดขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการปรับปรุงโดยพลันและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ให้ดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๐ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงสภาการศึกษาหรือคณะกรรมการสภาการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึงคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และที่อ้างถึงสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการสภาการศึกษา ข้าราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึงสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ข้าราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ

มาตรา ๑๒๑ ให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการศึกษาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติขยายระยะเวลาอีกได้ไม่เกินหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ให้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งเป็นอันยกเลิก

ให้กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๓ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๒ ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะกรรมการส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำหน้าที่เป็นสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล หรือคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นของสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล หรือคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร แล้วแต่กรณี ด้วย

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขอยืมตัวข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมาปฏิบัติงานให้แก่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ และในระหว่างการทำงานดังกล่าว ให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวมีสิทธิได้รับประโยชน์ตอบแทนเพิ่มเติมจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ตามที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๑๒๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ โดยจะต้องดำเนินการให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการและหน่วยงานภายในทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบูรณาการระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานภายในกระทรวงและหน่วยงานอื่นเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุความมุ่งหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๔ ให้ครูซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและปฏิบัติหน้าที่ครูได้ต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้สามารถต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ต่อไป

ครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่และยังไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมายดังกล่าว

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่ผู้ขอรับและผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๕ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในสถานศึกษาของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี และมีสิทธิได้รับเงินเดือนเงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามอัตราเดียวกับที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาดังกล่าวได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๖ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นศึกษานิเทศก์ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๒๓ ให้บุคลากรทางการศึกษา นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๔ และมาตรา ๑๒๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ตามมาตรา ๑๒๑ และมีการจัดระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการตามมาตรา ๑๒๓ เป็นอย่างอื่น โดยให้มีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับที่ได้รับ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๘ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการศึกษา จังหวัดไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

**บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.**

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่มาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ การจัดการศึกษาของประเทศจำเป็นต้องสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นที่จะรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนสร้างเสริมให้ระบบการศึกษามีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาลของระบบการศึกษา ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา และมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้านการศึกษาโดยเฉพาะให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูงให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน จึงสมควรมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหาร และการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในอนาคต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. แบ่งออกเป็น ๑๑ หมวด และบทเฉพาะกาล รวมจำนวน ๑๒๘ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังต่อไปนี้

๒.๑ หมวด ๑ ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา (ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๘)

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพพลเมืองของประเทศให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบต่อ ภูมิใจ

และตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ มีทักษะ การเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สร้างสรรค์ ที่สอดคล้องและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก มีโอกาสพัฒนาความถนัดของตนให้เกิดความเชี่ยวชาญได้ มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และสังคมโลกได้อย่างมีความสุข และสามารถสร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมที่พึงประสงค์ เท่าเทียม และเป็นธรรมได้ ทั้งนี้ โดยยึดหลักการพัฒนา ฝึกฝน อบรม และบ่มเพาะให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ดี ก่อเกิดเป็นสมรรถนะที่นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตและการทำงาน ได้อย่างบูรณาการกัน หลักการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต หลักการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาของทุกภาคส่วนของสังคม หลักการกระจายอำนาจเพื่อความเป็นอิสระในการบริหาร จัดการและความมีเสรีภาพทางวิชาการของสถานศึกษา หลักธรรมาภิบาลของครู ผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาในความรับผิดชอบต่อผู้เรียนและสังคม หลักการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครูและผู้ที่ทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และหลักการ นำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รัฐต้องส่งเสริม การจัดการศึกษา และจัดให้มีความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๖ ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘)

๒.๒ หมวด ๒ สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา (ร่างมาตรา ๙ ถึงร่างมาตรา ๑๘)

ให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดจนจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐต้องจัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำหรับบุคคลซึ่งมิได้เข้ารับการศึกษารัฐจัดให้มีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามช่วงวัย โดยอาจ เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับอายุของผู้เรียนได้และจะจัดการเรียนรู้ที่เน้นเป้าหมายเพื่อการประกอบ อาชีพโดยตรงด้วยก็ได้ สำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถ พึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ให้จัดการศึกษาสำหรับคนพิการตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยบุคคลดังกล่าวไม่เสีย ค่าใช้จ่ายและให้มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษา สำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ให้จัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (ร่างมาตรา ๙ ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

ให้เป็นหน้าที่หรือสิทธิของรัฐ เอกชน และบุคคลในการจัดการศึกษา โดยบิดามารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองของตนได้รับการดูแลและพัฒนา จนบรรลุความมุ่งหมาย และให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะแนะนำ ให้ความรู้ สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้การอุดหนุน เพื่อให้เด็กได้อยู่ใกล้ชิดกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ บุพการีหรือผู้ปกครองมีสิทธิจัดการศึกษาให้แก่ ผู้สืบสันดานหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองของตนได้ โดยจะจัดโดยลำพังหรือร่วมกันจัดก็ได้ เอกชน ไม่ว่าจะเป็บุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคล มีสิทธิจัดการศึกษา ภายใต้การกำกับ สนับสนุน

ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกจากรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้แจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดทราบ แต่การจัดการศึกษานั้นต้องไม่เป็นปฏิปักษ์หรือขัดแย้งต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย และมีหน้าที่จัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้ ในการดำเนินการดังกล่าว หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตหรือพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบติดกันหรือใกล้เคียงกันอาจร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในเขตหรือพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวได้ รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาดังกล่าว ผู้บรรลุนิติภาวะ นิติบุคคล และบิดามารดาหรือผู้ปกครองซึ่งมีบุตร หรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองยังอยู่ในวัยเรียนทุกคน มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ อุดหนุน และให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาตามกำลังความสามารถของตน โดยเฉพาะบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ให้มีหน้าที่พัฒนาร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และพฤติกรรมของผู้เรียนซึ่งอยู่ในความดูแลของตนด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือมีอุปกรณ์หรือสถานที่ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือ และอำนวยความสะดวกแก่การจัดการศึกษาของผู้มีหน้าที่หรือสิทธิในการจัดการศึกษา และให้เอกชนไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือนิติบุคคล มีสิทธิจัดการศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพ ร่วมมือในการฝึกอาชีพ และสนับสนุนทรัพยากร เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และยกระดับผู้เรียนให้เกิดความเชี่ยวชาญอย่างใดก็ได้ หน้าที่หรือสิทธิของรัฐ เอกชน และบุคคล ในการจัดการศึกษาดังกล่าวไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นใดที่จะจัดการศึกษาในระดับใดตามที่มีกฎหมายกำหนด ในกรณีที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการจะประหยัดและมีประสิทธิภาพดีกว่าการดำเนินการเอง จะสนับสนุนเงินหรือทรัพย์สินให้แก่ผู้เรียนหรือสถานศึกษาของเอกชน แทนการจัดการศึกษาเองก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๒ ร่างมาตรา ๑๓ และร่างมาตรา ๑๗)

กระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ (ร่างมาตรา ๑๕)

ประชาชนซึ่งมีภูมิปัญญาหรือประกอบอาชีพหรือธุรกิจในจังหวัดใด อาจรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล เพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ เสนอแนะ อุดหนุน หรือให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดนั้นหรือจังหวัดใกล้เคียงได้ ทั้งนี้ การจัดการศึกษาและการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะบุคคลดังกล่าวประกอบการพิจารณา (ร่างมาตรา ๑๖)

ในการส่งเสริม สนับสนุน หรือกระตุ้นให้เกิดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นสิทธิของเอกชนที่จะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาและการเรียนรู้ รวมตลอดทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ (ร่างมาตรา ๑๘)

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของรัฐต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นอิสระในการบริหารสถานศึกษา และการกำหนดวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งต้องเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนในสถานศึกษานั้น วิถีชีวิตของสังคม และพัฒนาการของเทคโนโลยีและของโลก สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนและศักยภาพที่ไม่เท่ากันของผู้เรียน และสามารถปรับเปลี่ยนให้ทันกับแนวทางใหม่ได้ การจัดให้คนพิการหรือบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับโอกาสเข้าเรียน และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาเดียวกับผู้เรียนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ การรวมสถานศึกษาของรัฐเข้าด้วยกันในกรณีที่ไม่สามารถจัดบุคลากรพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาของรัฐ หรือมีเหตุอันสมควรอื่นใด (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๓ หมวด ๓ ระบบการศึกษา (ร่างมาตรา ๑๙ ถึงร่างมาตรา ๒๓)

การจัดการศึกษามีสองแบบ คือ การศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาทั้งสองแบบก็ได้ สำหรับการศึกษาในระบบ ได้แก่ การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน แต่อาจจัดให้มีความยืดหยุ่นได้โดยเนื้อหาและหลักสูตร จะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาในระบบอย่างทั่วถึงเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพทัดเทียมกัน และให้มีการศึกษาภาคบังคับตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ การศึกษาในระบบมีดังนี้ (๑) การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (๒) การศึกษาอุดมศึกษา ได้แก่ การศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การศึกษาระดับอนุปริญญา และการศึกษาระดับปริญญา (ร่างมาตรา ๑๙ ร่างมาตรา ๒๐ ร่างมาตรา ๒๑ ร่างมาตรา ๒๒ และร่างมาตรา ๒๓)

๒.๔ หมวด ๔ หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล (ร่างมาตรา ๒๔ ถึงร่างมาตรา ๔๒)

ส่วนที่ ๑ หลักสูตรต้องจัดทำให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และความเหมาะสมของสถานศึกษา รวมทั้งต้องมีการเชื่อมโยงกันทุกระดับและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ และต้องยืดหยุ่นให้ผู้เรียนสามารถเลือกหรือเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ได้ตามความถนัดและความพร้อมหรือตามความประสงค์ของผู้เรียน ให้สถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผลจัดให้มีหลักสูตรแกนกลางสำหรับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา เพื่อเป็นกรอบและทิศทางสำหรับสถานศึกษาหรือหน่วยงานใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพและมาตรฐานต่อผู้เรียน ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจจัดให้มีหลักสูตรของสถานศึกษานั้นเป็นการเฉพาะได้ หรืออาจร่วมกับสถานศึกษาอื่น ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษานั้นได้ แต่หลักสูตรดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร (ร่างมาตรา ๒๔ ร่างมาตรา ๒๕ ร่างมาตรา ๒๖ ร่างมาตรา ๒๗ และร่างมาตรา ๒๘)

ส่วนที่ ๒ การจัดการเรียนรู้ต้องจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้แบบองค์รวม เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด การปฏิบัติ การได้รับคำปรึกษาชี้แนะ การนำความรู้ไปใช้ การถอดบทเรียน

การสะท้อนคิด รวมทั้งการมีปฏิสัมพันธ์ การทำงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น เกิดแรงบันดาลใจ เกิดทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นพบศักยภาพของตนเอง สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญ ได้ตามความถนัดของตน โดยอาจดำเนินการในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา หรือจัดด้วยวิธีการอื่นใดตามการเปลี่ยนแปลงของโลกและคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความถนัดของตนได้ (ร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๑)

หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องจัดให้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอัตลักษณ์ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิต มีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะเกี่ยวกับอาชีพ และเรียนรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในห้องเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถจัดการศึกษา อบรมพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เลือกรสรมภูมิปัญญา หรือวิทยาการ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนการแลกเปลี่ยน ประสพการณ์ด้วยวิธีที่หลากหลาย โดยมุ่งคุณภาพผู้เรียน และไม่กระทบต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน และสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ออกแบบการจัดการ เรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนให้ผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือ ในการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสนใจของผู้เรียน (ร่างมาตรา ๓๐ ร่างมาตรา ๓๒ และร่างมาตรา ๓๓)

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความพร้อมหรือตามความประสงค์ได้ครบถ้วน ให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนไปศึกษา ณ สถานศึกษาอื่นหรือศึกษาด้วยวิธีอื่นใดตามที่ตนต้องการ และเทียบโอนผลการเรียนระหว่าง สถานศึกษาหรือจากประสบการณ์นอกสถานศึกษามาใช้ในสถานศึกษาได้ (ร่างมาตรา ๓๔)

ส่วนที่ ๓ การประเมินผลการเรียนรู้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นการสร้าง แรงจูงใจ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลาในช่วงเวลาที่เหมาะสม มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ การประเมินผลการเรียนรู้บูรณาการ อยู่ในกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการประเมินเน้นการรวบรวมหลักฐานการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียนทั้งในด้านสมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะหลัก เพื่อใช้ในการพัฒนา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนินการทั้งการประเมินเพื่อพัฒนา และการประเมินเพื่อสรุปผล ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัยและความต้องการจำเป็น ของผู้เรียน ทั้งนี้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งในขณะเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลของผู้เรียนมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และเพื่อให้ ครูได้ข้อมูลสำหรับปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และการประเมินผู้เรียนเพื่อกำกับ ติดตาม หรือการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับชาติ ต้องกระทำอย่างสอดคล้องกับความมุ่งหมาย วิธีการ จัดกระบวนการเรียนรู้ และหลักสูตร (ร่างมาตรา ๓๕ และร่างมาตรา ๓๖)

ให้สถานศึกษาประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและระบบการจัดการ เรียนรู้ของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายของสถานศึกษาโดยอาจ เปรียบเทียบกับผลการประเมินของสถานศึกษาอื่นเพื่อยกระดับตนเอง ส่วนการประเมินมาตรฐาน

การเรียนรู้เพื่อรับรองคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของหลักสูตร ระเบียบการวัดและประเมินผล ของสถานศึกษา นอกจากนั้น สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดทักษะ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และครูใช้เป็นข้อมูล ในการแนะแนวผู้เรียน ในการเลือกเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวศึกษา (ร่างมาตรา ๓๗ ร่างมาตรา ๓๘ และร่างมาตรา ๓๙)

ให้สถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล จัดให้มีระบบคลังข้อมูล หน่วยกิตเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ รวมทั้งสร้างระบบ และกลไกสู่การปฏิบัติและผลักดันไปสู่การดำเนินงานที่เป็นระบบอย่างชัดเจน เพื่อเปิดโอกาส ให้ผู้เรียน และประชาชนได้นำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ มาสะสมเพื่อเทียบเคียงหรือเทียบโอน และใช้ประโยชน์ในการเพิ่มคุณวุฒิการทำงานและการศึกษาต่อ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง ด้วยความเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการทำงาน การเรียนรู้ และการฝึกอบรมใหม่ได้ตลอดเวลาโดยไม่จำกัดอายุ รวมทั้งสร้างโอกาสให้แรงงานและประชาชนทั่วไปได้เพิ่มทักษะและพัฒนาทักษะใหม่ นำไปสู่การยกระดับ วิชาชีพให้สอดคล้องกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ ผลการเรียนรู้หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ในระบบคลังข้อมูลหน่วยกิตอาจนำมาใช้เพื่อเทียบเคียง หรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ ที่ได้รับจากการศึกษาในระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัยจากแบบเดียวกันแต่ต่างสถานศึกษา หรือจากการศึกษาแบบหนึ่งไปสู่ อีกแบบหนึ่ง หรือจากต่างประเทศ หรือจากการศึกษาซึ่งบุคลากรหรือผู้ปกครองมีสิทธิจัดการศึกษา ให้แก่ผู้สืบสันดานหรือผู้ซึ่งอยู่ในความปกครองของตนได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษา หรือการรับรอง ระดับการศึกษาต่างสถานศึกษาหรือต่างแบบได้ การเทียบเคียงเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การเทียบเคียงเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับอาชีวศึกษา การเทียบเคียง เพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียนรู้เพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถานศึกษา โดยการเทียบเคียงเพื่อให้ได้รับวุฒิการศึกษาดังกล่าว ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ที่มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพ ตามระดับที่ขอเทียบเคียง สามารถขอเทียบได้ โดยไม่จำกัดอายุ (ร่างมาตรา ๔๐ ร่างมาตรา ๔๑ และร่างมาตรา ๔๒)

๒.๕ หมวด ๕ การบริหารและการจัดการศึกษา (ร่างมาตรา ๔๓ ถึงร่างมาตรา ๗๔)

ส่วนที่ ๑ การบริหารและการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษา รวมทั้งมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ เอกชน และบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่รวมถึง การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้ เป็นการเฉพาะ การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย กำหนด แต่จะต้องดำเนินการให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการและหน่วยงานภายในทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค เป็นไปอย่างมีเอกภาพและสามารถบูรณาการระหว่างส่วนราชการและหน่วยงาน ภายในกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุความมุ่งหมาย ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยการบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ให้กระทรวงศึกษาธิการ

กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังราชการส่วนภูมิภาค เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา (ร่างมาตรา ๔๓ ร่างมาตรา ๔๔ และร่างมาตรา ๔๕)

ส่วนที่ ๒ การบริหารและการจัดการศึกษาในราชการส่วนภูมิภาคและเขตพื้นที่การศึกษา การบริหารราชการและการจัดการศึกษาในราชการส่วนภูมิภาค ให้ยึดเขตจังหวัด โดยมีคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์แนวทางการจัดการศึกษาของจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ทุกระดับและทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของหน่วยงานของรัฐ เอกชน และบุคคลหนึ่งบุคคลใด ที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย พิจารณาและให้ความเห็นชอบ แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด กรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานและตัวชี้วัดในการดำเนินงาน ในลักษณะตัวชี้วัดร่วมของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของจังหวัด กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ วางแผนการจัดการศึกษาและพิจารณาเสนอแนะ การจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็น เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด (ร่างมาตรา ๔๖ ร่างมาตรา ๔๗ และร่างมาตรา ๔๘)

ในจังหวัดหนึ่งอาจกำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาได้ตามที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ ในการสนับสนุนการบริหารงานและการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัด โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือสถานศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดการศึกษา เอกชน และบุคคล ในเขตพื้นที่การศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา (ร่างมาตรา ๔๙)

ส่วนที่ ๓ การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของรัฐ ให้หน่วยงาน ของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ จัดให้มีสถานศึกษาของรัฐเพื่อจัดการศึกษา ให้เพียงพอ มีสภาพและสิ่งแวดล้อมและสภาวะที่ปลอดภัย โดยคำนึงถึงจำนวนและสภาพของผู้เรียน ระยะทางหรือการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ประกอบกับจำนวนสถานศึกษาของภาคเอกชน ขึ้นที่มีอยู่แล้ว สอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการศึกษาที่จะจัดให้มีขึ้น โดยต้องมีสถานที่ อุปกรณ์ ในการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ครบถ้วนตามความจำเป็น โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีประกอบกันด้วย สถานศึกษาของรัฐอาจร่วมกัน เป็นเจ้าของอุปกรณ์ในการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีหรือห้องปฏิบัติการ และใช้ร่วมกันได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา การบริหาร การกำหนด

ยุทธศาสตร์และแผนการจัดการศึกษาร่วมกัน หรือมีเหตุผลความจำเป็นอย่างอื่น สถานศึกษาของรัฐอาจร่วมกับสถานศึกษาของรัฐแห่งอื่นหรือรวมตัวกันเป็นกลุ่มโรงเรียนได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาของรัฐหรือกลุ่มโรงเรียนที่มีความพร้อมและผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด อาจจัดตั้งเป็นสถานศึกษาที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๕๐)

ให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาและสถานศึกษาของรัฐ มีหน้าที่ในการส่งเสริม กระตุ้น อำนวยความสะดวก และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา เสนอแนะ ติดตามดูแล หรือช่วยเหลือสถานศึกษาในการจัดการศึกษา และหน้าที่อื่น ทั้งนี้ สถานศึกษาหลายสถานศึกษาสามารถมีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันได้ ในแต่ละจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานในคณะกรรมการสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับจังหวัดของตน ให้สถานศึกษาของรัฐตามมาตรา ๑๔ (๑) มีความเป็นอิสระตามหลักเกณฑ์ แนวทาง และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ซึ่งต้องกำหนดให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้ การบริหารการเงินและการใช้จ่ายเงิน และการบริหารงานบุคคล โดยจะกำหนดให้แตกต่างกันสำหรับสถานศึกษาแต่ละระดับหรือแต่ละขนาดที่มีความพร้อมแตกต่างกันก็ได้ (ร่างมาตรา ๕๑ ร่างมาตรา ๕๒ ร่างมาตรา ๕๓ และร่างมาตรา ๕๔)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายตามมาตรา ๖ ไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปที่ไม่กำหนดวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ จำนวนเงินขั้นต่ำดังกล่าวไม่รวมถึงงบประมาณสำหรับเป็นเงินเดือนหรือค่าจ้าง และค่าที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง ซึ่งกำหนดตามขนาด ที่ตั้ง ประเภท และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา นอกจากเงินขั้นต่ำในการจัดการศึกษาแล้ว ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอีกส่วนหนึ่งตามความจำเป็น เงินดังกล่าวหน่วยงานที่ได้รับต้องจัดสรรให้แก่สถานศึกษาทั้งหมด (ร่างมาตรา ๕๕)

สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาอาจมีรายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไปตามมาตรา ๕๕ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้สถานศึกษา เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ อุดหนุน หรือความร่วมมือที่ได้รับตามมาตรา ๑๒ (๖) เงินที่ได้จากการจัดกิจกรรมหรือการให้บริการของสถานศึกษา เงินหรือผลประโยชน์อื่นที่สถานศึกษาได้รับ และดอกผลของรายได้ รายได้ดังกล่าวให้ตกเป็นสิทธิของสถานศึกษาโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ให้สถานศึกษานำรายได้ไปใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาและแก่ผู้เรียน สถานศึกษาของรัฐมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของสถานศึกษา ในกรณีจำเป็นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การจัดกระบวนการเรียนรู้และแก่ผู้เรียน

ในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษา คณะกรรมการนโยบายจะจัดให้มีระเบียบว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุที่ใช้จากรายได้ของสถานศึกษาตามมาตรา ๕๖ ขึ้นเป็นการเฉพาะสำหรับสถานศึกษาก็ได้ (ร่างมาตรา ๕๖ ร่างมาตรา ๕๗ ร่างมาตรา ๕๘ และร่างมาตรา ๕๙)

ส่วนที่ ๔ การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะดำเนินการ หรือจัดให้มีสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมตลอดทั้งส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือให้ภาคเอกชน หรือองค์กรที่มีหน่วยงานของรัฐดำเนินการหรือจัดให้มีสถานศึกษาดังกล่าวอย่างทั่วถึง หรือให้มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาดังกล่าวในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะ ความรู้ความชำนาญ สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการอาชีวศึกษาจะกำหนดให้มีเป้าหมายเป็นสามระดับ อันได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง เพื่อให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียน และความต้องการกำลังคนของประเทศก็ได้ ทั้งนี้ การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ สถานศึกษาอาจจัดในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน หรือวิธีการอื่นใดตามการเปลี่ยนแปลงของโลก และตามความต้องการของผู้เรียน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวต้องมีหลักสูตรและวิธีการที่ผู้เรียนมีทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้หรือมุ่งเน้นการฝึกทักษะอาชีพขั้นสูงได้ตามความถนัดของตน และเพื่อให้การบริหารจัดการอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว สามารถประสานความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรและบุคลากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนหรือตลาดแรงงานของจังหวัดหรือประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาจะประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้มีการรวมกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพื่อบูรณาการจัดการอาชีวศึกษา (ร่างมาตรา ๖๐ ร่างมาตรา ๖๑ ร่างมาตรา ๖๒ และร่างมาตรา ๖๓)

ส่วนที่ ๕ การบริหารและการจัดการศึกษาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นไปตามที่มีกฎหมายกำหนด แต่การจัดการดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาการ และวิชาชีพขั้นสูง และการกำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีต้องคำนึงถึงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ส่วนสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องมีความเป็นอิสระ โดยการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น (ร่างมาตรา ๖๔ และร่างมาตรา ๖๕)

ส่วนที่ ๖ การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ให้มีหน้าที่จัดการศึกษาปฐมวัยและมีสิทธิจัดการศึกษาในทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น การจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความพร้อมและต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และให้กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๖๖ และร่างมาตรา ๖๗)

ส่วนที่ ๗ การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน ให้สถานศึกษาเอกชน เป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐต้องกำหนด นโยบายและมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษามีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตาม ประเมินคุณภาพ และมีมาตรฐานการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ให้รัฐจัด ให้มีเงินอุดหนุนแก่ครูของสถานศึกษาของเอกชนเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม และสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชน มีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ สำหรับสถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปริญญา ให้ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความ คล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถาบันศึกษาตามกฎหมายว่าด้วย สถาบันอุดมศึกษาเอกชน การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐ จังหวัด เขตพื้นที่ การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชน (ร่างมาตรา ๖๘ ร่างมาตรา ๖๙ ร่างมาตรา ๗๑ ร่างมาตรา ๗๒ ร่างมาตรา ๗๓ และร่างมาตรา ๗๔)

ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้ภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ในเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถ ในการปฏิบัติงานได้จริง รวมตลอดทั้งการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในด้านอื่น (ร่างมาตรา ๗๐)

๒.๖ หมวด ๖ การประกันคุณภาพการศึกษา (ร่างมาตรา ๗๕ ถึงร่างมาตรา ๘๑)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการ ศึกษา ทั้งนี้ การติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จะดำเนินการ โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล สถานศึกษาก็ได้ (ร่างมาตรา ๗๕)

ให้กระทรวงเจ้าสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และให้ กระทรวงเจ้าสังกัดจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา โดยศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาหรือด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้รับ การแต่งตั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด เป็นผู้รับรองการประกันคุณภาพภายนอกทุกสามปี และให้มี หน่วยงานรับผิดชอบการประกันคุณภาพภายนอก เป็นส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการนโยบาย การศึกษาแห่งชาติ การประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาให้นำผลการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษามาใช้ประกอบการพิจารณารับรองการประกันคุณภาพภายนอก และให้นำผลการประกัน คุณภาพดังกล่าวเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาและสาธารณชน ในกรณีที่สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรหรือนำหลักสูตรของต่างประเทศมาปรับใช้ โดยได้รับการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษานั้น

จัดให้มีการประกันคุณภาพภายนอกโดยหน่วยงานการประกันคุณภาพภายนอกจากต่างประเทศ ซึ่งได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้สถานศึกษาดังกล่าวดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาของหน่วยงานการประกันคุณภาพภายนอกนั้น (ร่างมาตรา ๗๗ และร่างมาตรา ๗๘)

ให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน และให้หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่จัดการศึกษากำหนดมาตรการในการกำกับ แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน สถานศึกษาในสังกัดให้สามารถพัฒนาและมีคุณภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในกรณีที่ผลการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ให้ศึกษานิเทศก์หรือหน่วยงานการประกันคุณภาพภายนอกดังกล่าวรายงานให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาทราบ เพื่อให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด (ร่างมาตรา ๗๖ ร่างมาตรา ๗๙ ร่างมาตรา ๘๐ และร่างมาตรา ๘๑)

๒.๗ หมวด ๗ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (ร่างมาตรา ๘๒ ถึงร่างมาตรา ๘๖)

ให้มืองค์กรวิชาชีพครู มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา และให้มืองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ทำหน้าที่ในการบริหารงานบุคคลโดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคล ไปยังราชการส่วนภูมิภาค เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนั้น ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกี่ยวอื่น สำหรับ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคม และวิชาชีพ ทั้งนี้ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ของรัฐได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง และค่าตอบแทนอื่น ตามที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น โดยการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง และค่าตอบแทนอื่น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด โดยต้องไม่เป็นภาระแก่ผู้รับการประเมินเกินสมควร และต้องพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานและการสอนตามปกติ (ร่างมาตรา ๘๒ ร่างมาตรา ๘๓ ร่างมาตรา ๘๔ และร่างมาตรา ๘๕)

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการพัฒนาครูโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรนวัตกรรมการร่วมมือระหว่าง ครูเพื่อพัฒนานวัตกรรมการสอน และร่วมมือกันแก้ปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคล (ร่างมาตรา ๘๖)

๒.๘ หมวด ๘ ทรัพยากร กองทุน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ร่างมาตรา ๘๗ ถึงร่างมาตรา ๙๓)

ส่วนที่ ๑ ทรัพยากร ให้สถานศึกษาของรัฐระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการ ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้กับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ และสนับสนุนการจัดการศึกษา และให้ สถานศึกษาเป็นแหล่งศูนย์กลางในการให้บริการด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และอื่น ๆ (ร่างมาตรา ๘๗)

ส่วนที่ ๒ กองทุนเพื่อการศึกษา ให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษา ในฐานที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืนของประเทศ เพื่อจัดตั้งกองทุนกู้ยืม ดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้ กองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน และกองทุนส่งเสริมครู อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศิษยานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุน งานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๘๘)

ส่วนที่ ๓ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา ให้รัฐจัดสรร คลื่นความถี่ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการรับส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม การสื่อสารดิจิทัล อินเทอร์เน็ต และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ สำหรับการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษานำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา มาใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และอำนวยความสะดวก อย่างเต็มศักยภาพให้สามารถจัดการศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา และจัดให้มี ส่งเสริม และสนับสนุน ให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ ในรูปแบบสื่อเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียน ครู และส่งเสริมการศึกษาและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ร่างมาตรา ๘๙ ร่างมาตรา ๙๐ และร่างมาตรา ๙๑)

ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้มีข้อมูล รายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกระบบการศึกษา และข้อมูลอื่น ตามรายการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาของชาติ และให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำข้อมูลในระบบเทคโนโลยี สารสนเทศซึ่งรวมถึงข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาด้วย ทั้งนี้ ให้กระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศในระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เกี่ยวกับสถานศึกษา คุณภาพการศึกษา ทางเลือกและโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับต่าง ๆ และการดำเนินการในด้านอื่นที่จำเป็น (ร่างมาตรา ๙๒ และร่างมาตรา ๙๓)

๒.๙ หมวด ๙ แผนการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๙๔ ถึงร่างมาตรา ๑๐๐)

ส่วนที่ ๑ แผนการศึกษาแห่งชาติ ให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษา แห่งชาติจัดทำร่างแผนการศึกษาแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เสนอต่อ คณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้การจัดการศึกษา บรรลุความมุ่งหมายและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ให้สำนักงานงบประมาณหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัดสรรงบประมาณต้องจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้มีการ พิจารณาทบทวนความเหมาะสมของแผนการศึกษาแห่งชาติทุกห้าปี การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ และยุทธศาสตร์ชาติ และต้องคำนึง ถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปัจจัยทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม

และความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศและของโลก สถานการณ์และผลสัมฤทธิ์ ด้านการศึกษาของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อเสนอและข้อคิดเห็น ที่เกิดจากการรับฟังความคิดเห็น และอย่างน้อยต้องมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการให้เด็กทุกคนและประชาชน ได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมาย การส่งเสริมให้มีการศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณลักษณะตามกฎหมายกำหนด การจัดให้มีการบูรณาการและความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และภาคประชาสังคม ในการจัดการศึกษาทุกระดับ การทำหน้าที่ของรัฐในการให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และอุดหนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน และการจัดสรรทรัพยากร เพื่อการศึกษาที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพ (ร่างมาตรา ๘๔ ร่างมาตรา ๘๕ ร่างมาตรา ๘๖ และร่างมาตรา ๘๗)

ส่วนที่ ๒ แผนปฏิบัติการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษา แห่งชาติ ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีเป็นระยะเวลาทุกห้าปี เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เมื่อได้จัดทำแผนปฏิบัติการรายปีดังกล่าวและได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการนโยบายแล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ทุกปีก่อนเสนอคำขอ รับการจัดสรรงบประมาณต่อสำนักงบประมาณ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ร่วมกันจัดทำ แผนปฏิบัติการหารือร่วมกันเพื่อปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับความจำเป็นและตาม สภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนปฏิบัติการแล้ว ให้สำนักงบประมาณ จัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการนั้น ในกรณีมีวงเงินจัดสรรไม่เพียงพอ ให้จัดสรร ให้ตามมติของคณะรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนโยบาย (ร่างมาตรา ๘๘)

ส่วนที่ ๓ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ให้สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายการศึกษาแห่งชาติทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผน การศึกษาแห่งชาติ และจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ความก้าวหน้า และผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่ทำให้การจัดการศึกษาไม่เป็นไปตาม แผนการศึกษาแห่งชาติ แนวทางการจัดการกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคดังกล่าว และเรื่องอื่นใด ที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยการประเมินผลการดำเนินการให้ทำเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนดเพื่อมิให้เป็นภาระแก่สถานศึกษาและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร ให้เสนอรายงานสรุปผลการปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ต่อคณะกรรมการ นโยบาย และเมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เสนอรายงาน ดังกล่าวพร้อมทั้งข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา และเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป นอกจากนี้ ให้สำนักงาน คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติใช้ประโยชน์จากข้อมูลรายรับรายจ่ายของสถานศึกษา ในการจัดทำรายงานบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติเป็นครั้งคราวตามที่เหมาะสม เพื่อรายงาน ผลการใช้จ่ายทรัพยากรด้านการศึกษาของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และครัวเรือน รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์และปัญหาอุปสรรคในการใช้จ่ายทรัพยากรด้านการศึกษาของประเทศ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการนโยบาย และเผยแพร่ให้ประชาชน ทราบ (ร่างมาตรา ๘๙ และร่างมาตรา ๑๐๐)

๒.๑๐ หมวด ๑๐ คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๐๑ ถึงร่างมาตรา ๑๐๙)

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการศึกษา ด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านคนพิการ ด้านบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ และด้านการเงินการคลังหรือเศรษฐศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนซึ่งสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย ร่วมกันเสนอจำนวนหนึ่งคน และประชาชนซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือเป็นการทั่วไปว่าเป็นผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวนหนึ่งคน และให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ การประชุม หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ มอบหมาย การประชุมของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง (ร่างมาตรา ๑๐๑ ร่างมาตรา ๑๐๒ ร่างมาตรา ๑๐๓ ร่างมาตรา ๑๐๔ ร่างมาตรา ๑๐๕ ร่างมาตรา ๑๐๖ และร่างมาตรา ๑๐๘) รวมทั้งให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งอำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๐๙)

๒.๑๑ หมวด ๑๑ สถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล (ร่างมาตรา ๑๑๐ และร่างมาตรา ๑๑๓)

ให้มีสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ และประเมินผล เป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาหลักสูตร พัฒนาและจัดทำต้นแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำต้นแบบดังกล่าว และให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะ

ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ และประเมินผลทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้ ให้กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล ติดตามการใช้หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของสถานศึกษาว่าสามารถดำเนินการได้ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา (ร่างมาตรา ๑๑๐ ร่างมาตรา ๑๑๑ ร่างมาตรา ๑๑๒ และร่างมาตรา ๑๑๓)

๒.๑๒ บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๑๑๔ ถึงร่างมาตรา ๑๒๖)

ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๑๑๔)

ให้โอนบรรดาหน้าที่และอำนาจ กิจการ ทรัพย์สิน งบประมาณ สิทธิ หนี้ และภาระผูกพันของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๑๑๕)

ให้บรรดาคดีของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาลไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้ฟ้องหรือถูกฟ้องในคดีดังกล่าว และให้ถือว่าผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในคดีนั้น ๆ เป็นผู้รับมอบอำนาจจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๑๖)

ให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี และเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลัง จึงกำหนดเกี่ยวกับเรื่องข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งโอนมา ทั้งกรณีที่ไม่ประสงค์จะปฏิบัติงานที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ กรณีไม่ประสงค์ที่จะโอนไปปฏิบัติงานที่ส่วนราชการอื่น และกรณีที่ประสงค์จะโอนไปปฏิบัติงานที่ส่วนราชการอื่น (ร่างมาตรา ๑๑๗)

ให้กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ยังคงมีอยู่และดำเนินการต่อไป (ร่างมาตรา ๑๑๘)

ให้แผนการศึกษาแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติเห็นว่าส่วนใดขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติดำเนินการปรับปรุงโดยพลัน และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป และให้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๙)

ให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงสภาการศึกษาหรือคณะกรรมการสภาการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึง คณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และที่อ้างถึงสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการ สภาการศึกษา ข้าราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้ถือว่าอ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ข้าราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ตามลำดับ (ร่างมาตรา ๑๒๐)

ให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการศึกษา ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัตินี้ โดยให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวได้ ให้หน่วยงาน ผู้รักษาการตามกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติขยายระยะเวลาอีกได้ไม่เกินหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ให้กฎหมายดังกล่าวเป็นอันยกเลิก และกำหนดให้กฎกระทรวง ที่ออกตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังคงใช้บังคับ ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวงที่ออกตามความในร่างมาตรา ๑๓ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๒๑)

ให้ในวาระเริ่มแรกเป็นเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะกรรมการส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำหน้าที่ เป็นสถาบันพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล หรือคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร แล้วแต่กรณี ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นของสถาบัน พัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้และประเมินผล หรือคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร แล้วแต่กรณี ด้วย (ร่างมาตรา ๑๒๒)

ให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการให้สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษา ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีเอกภาพ และสามารถบูรณาการระหว่างส่วนราชการและหน่วยงาน ภายในกระทรวงและหน่วยงานอื่น เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุความมุ่งหมายตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๒๓)

กำหนดรองรับเกี่ยวกับครูซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและปฏิบัติหน้าที่ครูได้ต่อไป และสามารถต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้ต่อไป โดยถือเสมือนหนึ่งเป็นครูผู้ได้รับใบรับรอง การประกอบวิชาชีพครูตามร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดรองรับเกี่ยวกับครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ และยังไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามกฎหมาย เดิมหรือจะขอใบรับรองการประกอบวิชาชีพครูตามร่างพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ นอกจากนี้ ยังกำหนด

รองรับเกี่ยวกับครูซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หากประสงค์จะเปลี่ยนเป็นใบรับรองการประกอบวิชาชีพครูตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้แจ้งให้ครูสภาทราบภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ครูสภาออกใบรับรองการประกอบวิชาชีพครูให้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (ร่างมาตรา ๑๒๔)

กำหนดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี และมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามอัตราเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ครูสภาออกใบรับรองการประกอบวิชาชีพครูให้ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้บริหารสถานศึกษาโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๑๒๕)

กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นศึกษานิเทศก์ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๒๖)

กำหนดให้บุคลากรทางการศึกษาอื่นนอกจากผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัตินี้และมีการจัดระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการเป็นอย่างอื่น โดยให้มีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินวิทยฐานะ และประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๒๗)

กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการศึกษาจังหวัดไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๒๘)